

Symbol No.

RE - 2011'A'

SEE 2082 (2026)

ऐच्छिक प्रथम अर्थशास्त्र

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Give very short answer to the following questions:

१. कुल लागत भनेको के हो ?
What is total cost?
२. यदि कुनै वस्तुका ४० एकाइ बिक्री गर्दा कुल आय रु. १२,००० प्राप्त हुन्छ भने वस्तुको औषत आय पत्ता लगाउनुहोस् ।
If the total revenue by selling 40 units of a commodity is Rs. 12,000 find the average revenue.
३. पूर्ण प्रतिस्पर्धा बजार भनेको के हो ?
What is perfect competition market?
४. उत्पादनका कुनै दुई साधन उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two factors of production.
५. वस्तु विनिमय प्रणालीका कुनै दुई कठिनाई उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two difficulties of barter system.
६. आर्थिक विकासमा बैङ्किङ प्रणालीका कुनै दुई भूमिका लेख्नुहोस् ।
Write down any two roles of banking system in the economic development.
७. प्रगतिशील कर प्रणाली भनेको के हो ?
What is progressive tax system?
८. नेपालको अर्थ व्यवस्थाका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।
Write down any two features of Nepalese economy.
९. संरक्षण व्यापार नीतिका कुनै दुई फाइदा लेख्नुहोस् ।
Write down any two advantages of protection trade policy.
१०. नेपालका लागि साफ्टाका कुनै दुई चुनौती के के हुन सक्छन् ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
What can be any two challenges of SAFTA to Nepal? Mention them.
११. तथ्याङ्क सङ्कलनका मुख्य दुई विधि लेख्नुहोस् ।
Write down the main two methods of data collection.

क्रमशः

समूह 'ख' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(८×५=४०)

Give short answer to the following questions:

१२. दिइएको तालिका पूरा गरी औषत आय र सीमान्त आय बक्ररेखाहरू खिच्नुहोस् :

Complete the following table and draw AR and MR curves:

परिमाण (Q)	मूल्य (P)	कुल आय (TR)	औषत आय (AR)	सिमान्त आय (TR)
1	10	-	-	-
2	9	-	-	-
3	8	-	-	-
4	7	-	-	-
5	6	-	-	-
6	5	-	-	-
7	4	-	-	-

१३. एकाधिकार बजारमा मूल्य निर्धारण कसरी हुन्छ ? चित्रको सहायताले व्याख्या गर्नुहोस् ।
How is price determined under monopoly market? Explain with the help of a diagram.१४. रिकार्डोको लगान सिद्धान्त व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Ricardian theory of rent.

अथवा (Or)

व्याजको शास्त्रीय सिद्धान्त व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the classical theory of interest.१५. आर्थिक विकासका सूचकहरू के के हुन् ? सङ्क्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
What are the indicators of economic development? Describe in brief.

अथवा (Or)

आर्थिक विकासको मार्क्सवादी सिद्धान्तलाई व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Marxist theory of Economic Development.

१६. "नेपालको औद्योगिक विकासका लागि संरक्षण नीति आवश्यक छ ।" यो भनाइलाई कुनै पाँच बुँदामा पुष्टि गर्नुहोस् ।

"Protection policy is essential for the industrial development of Nepal"
Justify this statement in any five points.१७. आर्थिक योजनाका कुनै पाँच अङ्गको चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss any five components of economic plan.१८. तथ्याङ्कशास्त्रका सीमाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the limitations of statistics.

१९. तलको तालिकाबाट बहुगुणी स्तम्भ चित्र रचना गर्नुहोस् :

Construct the multiple bar diagram from the following table:

वर्ष (वि.स.) Year (B.S.)	धान (क्विन्टलमा) Paddy (in quintals)	मकै (क्विन्टलमा) Maiz (in quintals)	गहुँ (क्विन्टलमा) Wheat (in quintals)
2075	60	100	80
2076	80	140	100
2077	100	180	120

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer to the following questions:

२०. केन्द्रीय बैङ्कको परिचय दिनुहोस् र नेपालको सन्दर्भमा यसका कार्यहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।

Introduce central bank and describe its functions in the context of Nepal.

२१. सरकारी आयका स्रोतहरू पहिचान गरी तिनीहरूलाई छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस् ।

Identify the sources of government revenue and describe them in brief.

२२. तलको तालिकाबाट मध्यक र बहुलक पत्ता लगाउनुहोस् :

Find out the mean and mode from the following table:

प्राप्ताङ्क Marks	0 - 20	20 - 40	40 - 60	60 - 80	80 - 100
विद्यार्थी सङ्ख्या No. of students	6	10	16	8	3

अथवा (Or)

तलको तथ्याङ्कबाट सन् २०२० लाई आधार वर्ष मानी सन् २०२४ को लागि लेस्पेयर र पास्चेको मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्नुहोस् :

Compute Laspeyre's and Paasche's price index number from the following data for the year 2024 by taking 2020 as the base year:

वस्तुहरू Goods	आधार वर्ष २०२० Base Year 2020		चालु वर्ष २०२४ Current year 2024	
	मूल्य रु. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)	मूल्य रु. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)
A	10	15	15	25
B	15	20	20	30
C	20	25	25	35
D	10	15	15	20

Symbol No.

RE - 2011'B'

SEE 2082 (2026)
ऐच्छिक प्रथम अर्थशास्त्र

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Give very short answer to the following questions:

१. परिवर्तनशील लागत भनेको के हो ?
What is variable cost?
२. यदि कुनै वस्तुको तेस्रो र चौथो एकाइ बिक्री गर्दा कुल आय क्रमशः रु. 20 र रु. 25 प्राप्त हुन्छ भने चौथो एकाइको बिक्रीबाट प्राप्त हुने सीमान्त आय कति हो ?
If the 3rd and 4th units of a good generates revenues of 20 and 25 rupees, what is the marginal revenue from the sale of the 4th unit?
३. कुन बजारमा ग्राहकलाई उक्त बजारको पूर्ण ज्ञान हुन्छ ?
In which market do consumers have perfect knowledge about it?
४. व्याज शास्त्रीय सिद्धान्तमा व्याजदर कसरी निर्धारण गरिन्छ ?
According to the classical theory of interest, how is rate of interest determined?
५. वस्तु विनिमय प्रणाली भनेको के हो ?
What is barter system?
६. मुद्राका प्राथमिक कार्यहरू के के हुन् ?
What are the primary function of money?
७. नेपालको आर्थिक विकासका लागि सरकारी खर्चको कुनै दुई महत्त्व लेख्नुहोस् ।
Write any two importance of government expenditure in the economic development of Nepal.
८. नेपालको अर्थ व्यवस्थाका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।
Write down any two characteristics of Nepalese economy.
९. साफ्टाको पूरा रूप लेख्नुहोस् ।
Write the full form of SAFTA.
१०. नेपाल जस्तो भूपरिवेष्ठित मुलुकका लागि (WTO) विश्वव्यापार सङ्गठनको सदस्यता किन महत्त्वपूर्ण हुन्छ ?
Why is membership of WTO important to the land locked country like Nepal?
११. नमुना छनोट विधि भनेको के हो ?
What is sampling method?

समूह 'ख' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(८×५=४०)

Give short answer to the following questions:

१२. दिइएको तालिका पूरा गरी तिनका आधारमा औषत लागत र सीमान्त लागत बक्ररेखा रचना गरी एउटै चित्रमा देखाउनुहोस् :

Complete the following table and draw AR and MR curves:

परिमाण (Q)	कुल लागत (TC) (in Rs.)	औषत लागत (AC) (in Rs.)	सीमान्त लागत (MC) (in Rs.)
1	15	-	-
2	28	-	-
3	39	-	-
4	52	-	-
5	70	-	-
6	96	-	-

१३. पूर्ण प्रतिस्पर्धात्मक बजारमा कसरी सन्तुलित मूल्य निर्धारण हुन्छ ? चित्रको मदतले वर्णन गर्नुहोस् ।

How equilibrium price is determined under perfect competition market?
Explain with the help of a diagram.

१४. रिकार्डोको लगान सिद्धान्तलाई तालिका र रेखाचित्रका सहायताले व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Ricardian theory of rent with the help of a table and a diagram.

अथवा (Or)

मौद्रिक र वास्तविक ज्यालाबिच भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between nominal and real wage.

१५. आर्थिक विकास र आर्थिक वृद्धिबिच पाँचओटा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between economic development and economic growth
with five points.

अथवा (Or)

आर्थिक विकासका सूचकहरूलाई उल्लेख गर्नुहोस् ।

Mention the indicators of economic development.

१६. हाम्रो देश नेपालका लागि संरक्षण व्यापार नीति कसरी लाभदायी हुनसक्छ ? स्पष्ट पार्नुहोस् ।

Clarify how protection trade policy can be beneficial for the county
Nepal.

१७. नेपालको वर्तमान सोह्रौँ केन्द्रीय योजना (2081/82 - 2085/86) को रणनीतिहरू वर्णन गर्नुहोस् ।

Describe the strategies of the current sixteenth central plan (2081/82 -
2085/86) of Nepal.

क्रमशः

१८. तथ्याङ्कशास्त्र भनेको के हो ? यसका कुनै चारओटा सीमा उल्लेख गर्नुहोस् ।

What is statistics? Describe any four limitations of statistics.

१९. तलको तथ्याङ्कलाई वृत्तचित्रमा देखाउनुहोस् :

Show the following data in a pie-chart:

लागत शीर्षक Cost Heading	ज्याला Wages	सिमेन्ट Cement	फलाम Iron	काठ Wood	विविध Miscellaneous
लागत रू. Cost (Rs.)	600	800	400	300	150

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer to the following questions:

२०. नेपाल राष्ट्र बैङ्कले केन्द्रीय बैङ्कको रूपमा रहेर नेपालको आर्थिक विकासमा कस्तो प्रकारका कार्यहरू गरिरहेको छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।

How the Nepal Rastriya Bank, as the central Bank is functioning in the economic development of Nepal? Explain

२१. नेपालमा केन्द्रीय बजेट निर्माण प्रक्रियाबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain about the central budget formulation process in Nepal.

२२. तलको तालिकाबाट मध्यिका र बहुलक पत्ता लगाउनुहोस् :

Calculate median and mode from the following table:

ज्याला प्रतिघण्टा Wage per hours	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
कामदारको सङ्ख्या No. of workers	30	40	50	30	10

अथवा (Or)

तलको तथ्याङ्कबाट वि.सं. २०८१ लाई आधार वर्षका रूपमा लिएर वि.सं. २०८३ का लागि लेस्पेयर र पास्चेको मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्नुहोस् ।

Construct Laspeyre's and Paasche's price index from the given data of base year २०८१ for the current year २०८३.

वस्तुहरू Goods	आधार वर्ष २०८१ Base Year २०८१		चालु वर्ष २०८३ Current year २०८३	
	मूल्य Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)	मूल्य रू. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)
धान (Paddy)	८	५	१०	८
मकै (Maize)	६	४	८	६
गहुँ (Wheat)	४	३	६	५
फापर (Buckwheat)	३	२	४	३

Symbol No.

RE - 2011'B'

SEE 2082 (2026)
ऐच्छिक प्रथम अर्थशास्त्र

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Give very short answer to the following questions:

१. परिवर्तनशील लागत भनेको के हो ?
What is variable cost?
२. यदि कुनै वस्तुको तेस्रो र चौथो एकाइ बिक्री गर्दा कुल आय क्रमशः रु. 20 र रु. 25 प्राप्त हुन्छ भने चौथो एकाइको बिक्रीबाट प्राप्त हुने सीमान्त आय कति हो ?
If the 3rd and 4th units of a good generates revenues of 20 and 25 rupees, what is the marginal revenue from the sale of the 4th unit?
३. कुन बजारमा ग्राहकलाई उक्त बजारको पूर्ण ज्ञान हुन्छ ?
In which market do consumers have perfect knowledge about it?
४. व्याज शास्त्रीय सिद्धान्तमा व्याजदर कसरी निर्धारण गरिन्छ ?
According to the classical theory of interest, how is rate of interest determined?
५. वस्तु विनिमय प्रणाली भनेको के हो ?
What is barter system?
६. मुद्राका प्राथमिक कार्यहरू के के हुन् ?
What are the primary function of money?
७. नेपालको आर्थिक विकासका लागि सरकारी खर्चको कुनै दुई महत्त्व लेख्नुहोस् ।
Write any two importance of government expenditure in the economic development of Nepal.
८. नेपालको अर्थ व्यवस्थाका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।
Write down any two characteristics of Nepalese economy.
९. साफ्टाको पूरा रूप लेख्नुहोस् ।
Write the full form of SAFTA.
१०. नेपाल जस्तो भूपरिवेष्ठित मुलुकका लागि (WTO) विश्वव्यापार सङ्गठनको सदस्यता किन महत्त्वपूर्ण हुन्छ ?
Why is membership of WTO important to the land locked country like Nepal?
११. नमुना छनोट विधि भनेको के हो ?
What is sampling method?

समूह 'ख' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(८×५=४०)

Give short answer to the following questions:

१२. दिइएको तालिका पूरा गरी तिनका आधारमा औषत लागत र सीमान्त लागत बक्ररेखा रचना गरी एउटै चित्रमा देखाउनुहोस् :

Complete the following table and draw AR and MR curves:

परिमाण (Q)	कुल लागत (TC) (in Rs.)	औषत लागत (AC) (in Rs.)	सीमान्त लागत (MC) (in Rs.)
1	15	-	-
2	28	-	-
3	39	-	-
4	52	-	-
5	70	-	-
6	96	-	-

१३. पूर्ण प्रतिस्पर्धात्मक बजारमा कसरी सन्तुलित मूल्य निर्धारण हुन्छ ? चित्रको मदतले वर्णन गर्नुहोस् ।

How equilibrium price is determined under perfect competition market?
Explain with the help of a diagram.

१४. रिकार्डोको लगान सिद्धान्तलाई तालिका र रेखाचित्रका सहायताले व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Ricardian theory of rent with the help of a table and a diagram.

अथवा (Or)

मौद्रिक र वास्तविक ज्यालाबिच भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between nominal and real wage.

१५. आर्थिक विकास र आर्थिक वृद्धिबिच पाँचओटा भिन्नता छुट्याउनुहोस् ।

Differentiate between economic development and economic growth
with five points.

अथवा (Or)

आर्थिक विकासका सूचकहरूलाई उल्लेख गर्नुहोस् ।

Mention the indicators of economic development.

१६. हाम्रो देश नेपालका लागि संरक्षण व्यापार नीति कसरी लाभदायी हुनसक्छ ? स्पष्ट पार्नुहोस् ।

Clarify how protection trade policy can be beneficial for the county
Nepal.

१७. नेपालको वर्तमान सोह्रौँ केन्द्रीय योजना (2081/82 - 2085/86) को रणनीतिहरू वर्णन गर्नुहोस् ।

Describe the strategies of the current sixteenth central plan (2081/82 -
2085/86) of Nepal.

क्रमशः

१८. तथ्याङ्कशास्त्र भनेको के हो ? यसका कुनै चारओटा सीमा उल्लेख गर्नुहोस् ।

What is statistics? Describe any four limitations of statistics.

१९. तलको तथ्याङ्कलाई वृत्तचित्रमा देखाउनुहोस् :

Show the following data in a pie-chart:

लागत शीर्षक Cost Heading	ज्याला Wages	सिमेन्ट Cement	फलाम Iron	काठ Wood	विविध Miscellaneous
लागत रू. Cost (Rs.)	600	800	400	300	150

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer to the following questions:

२०. नेपाल राष्ट्र बैङ्कले केन्द्रीय बैङ्कको रूपमा रहेर नेपालको आर्थिक विकासमा कस्तो प्रकारका कार्यहरू गरिरहेको छ ? व्याख्या गर्नुहोस् ।

How the Nepal Rastriya Bank, as the central Bank is functioning in the economic development of Nepal? Explain

२१. नेपालमा केन्द्रीय बजेट निर्माण प्रक्रियाबारे व्याख्या गर्नुहोस् ।

Explain about the central budget formulation process in Nepal.

२२. तलको तालिकाबाट मध्यिका र बहुलक पत्ता लगाउनुहोस् :

Calculate median and mode from the following table:

ज्याला प्रतिघण्टा Wage per hours	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60
कामदारको सङ्ख्या No. of workers	30	40	50	30	10

अथवा (Or)

तलको तथ्याङ्कबाट वि.सं. २०८१ लाई आधार वर्षका रूपमा लिएर वि.सं. २०८३ का लागि लेस्पेयर र पास्चेको मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्नुहोस् ।

Construct Laspeyre's and Paasche's price index from the given data of base year २०८१ for the current year २०८३.

वस्तुहरू Goods	आधार वर्ष २०८१ Base Year २०८१		चालु वर्ष २०८३ Current year २०८३	
	मूल्य Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)	मूल्य रू. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)
धान (Paddy)	८	५	१०	८
मकै (Maize)	६	४	८	६
गहुँ (Wheat)	४	३	६	५
फापर (Buckwheat)	३	२	४	३

Symbol No.

RE - 2011'A'

SEE 2082 (2026)

ऐच्छिक प्रथम अर्थशास्त्र

समय : ३ घण्टा

पूर्णाङ्क : ७५

दिइएका निर्देशनका आधारमा आफ्नै शैलीमा सिर्जनात्मक उत्तर दिनुहोस् :

समूह 'क' (Group 'A')

तलका प्रश्नहरूको अति छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(११×१=११)

Give very short answer to the following questions:

१. कुल लागत भनेको के हो ?
What is total cost?
२. यदि कुनै वस्तुका ४० एकाइ बिक्री गर्दा कुल आय रु. १२,००० प्राप्त हुन्छ भने वस्तुको औषत आय पत्ता लगाउनुहोस् ।
If the total revenue by selling 40 units of a commodity is Rs. 12,000 find the average revenue.
३. पूर्ण प्रतिस्पर्धा बजार भनेको के हो ?
What is perfect competition market?
४. उत्पादनका कुनै दुई साधन उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two factors of production.
५. वस्तु विनिमय प्रणालीका कुनै दुई कठिनाई उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention any two difficulties of barter system.
६. आर्थिक विकासमा बैङ्किङ प्रणालीका कुनै दुई भूमिका लेख्नुहोस् ।
Write down any two roles of banking system in the economic development.
७. प्रगतिशील कर प्रणाली भनेको के हो ?
What is progressive tax system?
८. नेपालको अर्थ व्यवस्थाका कुनै दुई विशेषता लेख्नुहोस् ।
Write down any two features of Nepalese economy.
९. संरक्षण व्यापार नीतिका कुनै दुई फाइदा लेख्नुहोस् ।
Write down any two advantages of protection trade policy.
१०. नेपालका लागि साफ्टाका कुनै दुई चुनौती के के हुन सक्छन् ? उल्लेख गर्नुहोस् ।
What can be any two challenges of SAFTA to Nepal? Mention them.
११. तथ्याङ्क सङ्कलनका मुख्य दुई विधि लेख्नुहोस् ।
Write down the main two methods of data collection.

क्रमशः

समूह 'ख' (Group 'B')

तलका प्रश्नहरूको छोटो उत्तर दिनुहोस् :

(८×५=४०)

Give short answer to the following questions:

१२. दिइएको तालिका पूरा गरी औषत आय र सीमान्त आय बक्ररेखाहरू खिच्नुहोस् :

Complete the following table and draw AR and MR curves:

परिमाण (Q)	मूल्य (P)	कुल आय (TR)	औषत आय (AR)	सिमान्त आय (TR)
1	10	-	-	-
2	9	-	-	-
3	8	-	-	-
4	7	-	-	-
5	6	-	-	-
6	5	-	-	-
7	4	-	-	-

१३. एकाधिकार बजारमा मूल्य निर्धारण कसरी हुन्छ ? चित्रको सहायताले व्याख्या गर्नुहोस् ।
How is price determined under monopoly market? Explain with the help of a diagram.१४. रिकार्डोको लगान सिद्धान्त व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Ricardian theory of rent.

अथवा (Or)

व्याजको शास्त्रीय सिद्धान्त व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the classical theory of interest.१५. आर्थिक विकासका सूचकहरू के के हुन् ? सङ्क्षेपमा वर्णन गर्नुहोस् ।
What are the indicators of economic development? Describe in brief.

अथवा (Or)

आर्थिक विकासको मार्क्सवादी सिद्धान्तलाई व्याख्या गर्नुहोस् ।
Explain the Marxist theory of Economic Development.

१६. "नेपालको औद्योगिक विकासका लागि संरक्षण नीति आवश्यक छ ।" यो भनाइलाई कुनै पाँच बुँदामा पुष्टि गर्नुहोस् ।

"Protection policy is essential for the industrial development of Nepal"
Justify this statement in any five points.१७. आर्थिक योजनाका कुनै पाँच अङ्गको चर्चा गर्नुहोस् ।
Discuss any five components of economic plan.१८. तथ्याङ्कशास्त्रका सीमाहरू उल्लेख गर्नुहोस् ।
Mention the limitations of statistics.

१९. तलको तालिकाबाट बहुगुणी स्तम्भ चित्र रचना गर्नुहोस् :

Construct the multiple bar diagram from the following table:

वर्ष (वि.स.) Year (B.S.)	धान (क्विन्टलमा) Paddy (in quintals)	मकै (क्विन्टलमा) Maiz (in quintals)	गहुँ (क्विन्टलमा) Wheat (in quintals)
2075	60	100	80
2076	80	140	100
2077	100	180	120

समूह 'ग' (Group 'C')

तलका प्रश्नहरूको लामो उत्तर दिनुहोस् :

(३×८=२४)

Give long answer to the following questions:

२०. केन्द्रीय बैङ्कको परिचय दिनुहोस् र नेपालको सन्दर्भमा यसका कार्यहरूको वर्णन गर्नुहोस् ।

Introduce central bank and describe its functions in the context of Nepal.

२१. सरकारी आयका स्रोतहरू पहिचान गरी तिनीहरूलाई छोटकरीमा वर्णन गर्नुहोस् ।

Identify the sources of government revenue and describe them in brief.

२२. तलको तालिकाबाट मध्यक र बहुलक पत्ता लगाउनुहोस् :

Find out the mean and mode from the following table:

प्राप्ताङ्क Marks	0 - 20	20 - 40	40 - 60	60 - 80	80 - 100
विद्यार्थी सङ्ख्या No. of students	6	10	16	8	3

अथवा (Or)

तलको तथ्याङ्कबाट सन् २०२० लाई आधार वर्ष मानी सन् २०२४ को लागि लेस्पेयर र पास्चेको मूल्य सूचकाङ्क गणना गर्नुहोस् :

Compute Laspeyre's and Paasche's price index number from the following data for the year 2024 by taking 2020 as the base year:

वस्तुहरू Goods	आधार वर्ष २०२० Base Year 2020		चालु वर्ष २०२४ Current year 2024	
	मूल्य रु. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)	मूल्य रु. Price (Rs.)	परिमाण Quantity (Kg.)
A	10	15	15	25
B	15	20	20	30
C	20	25	25	35
D	10	15	15	20